19-ter Jahrgang Nr. 119. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 28. Oktober. 1887.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 8str. W.
Halbjährig 4 Gulden 8str. W.
Vierteljährig 2 Gulden 8str. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. 6. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. 5. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. 5. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דריימאָל.

עדאַקציאָן אונד אַדמינים-
טראַציאָן בעפינדען זיך:
בודאַפּעסט
וואַיטצנערגאַסע נו. 15,
פּראַנומעראַציאָנס-פּרייס:
פיר אָסטערייך-אונגאַרן
גאַנציאָהריג 8 גולדען אָסטר. וויר.
האַלביאָהריג 4 גולדען אָסטר. וויר.
ווייערטעלייאָהריג 2 גולדען אָסטר. וויר.
פיר'ס אויסלאַנד
גאַנציאָהריג 10 גולד. — קר. 6. וויר.
האַלביאָהריג 5 גולד. — קר. 5. וויר.
ווייערטעלייאָהריג 2 גולד. 50 קר. 5. וויר.
פּראַנומעראַציאָנען
ווערדען יעדען טאָג אָנגענאָמען.
אַנאָנצען ווערדען
נאָך אַרויסלייגונג-פּרייס אַפּגערעכנעט.

דיא דעלעגאַציאָנען.

דיא אונגאַרישע דעלעגאַציאָן הערלט געסטערן אין זיינען איהרע ערסטע פּלענאַרסיצונגען. יעדעס אַרטערפּאַרלאַמענט נעהמט פּראָגראַם ווי אַ אַדרעסע אַן דיא קרונע. אין דיא דעלעגאַציאָנען אַבער איז דאָס פּראָגראַם אַ אַנדערער. דיא אונגאַרישע דעלעגאַציאָן הערט אַן אַ אַדרעסע פון דיא קרונע, אין דיא אויסטריאַנישע דעלעגאַציאָן אַבער הערט מען אַן אַ אַנטוואָרט אויף אַ אַדרעסע פון דיא קרונע. דאָס איז אַן אַנדערער אונטערשיד, אָבער אַן אַ וויכטיגער אונטערשיד אין דער פּראַקטיק. אין אונגאַרן הערט מען אַן אַ אַדרעסע פון דיא קרונע, אין אויסטריאַ הערט מען אַן אַ אַנטוואָרט אויף אַ אַדרעסע פון דיא קרונע. אין אונגאַרן הערט מען אַן אַ אַדרעסע, אין אויסטריאַ הערט מען אַן אַ אַנטוואָרט

וואר פיעלע יאהרע הינדורך בירגערמייסטער דער געמיינדע האמם אונד זאנדווילער, מיטגלידער דער האנדעלסקאמער, אפציצער דער איכענקראנץ אונד רישטער דער עהרענלעגיאן. ער ער וואר אין גראסער וואהלטהאטער אונד טראט אימער ענערגיש פיר דיא אינטערעסען דעם יודענטהומס איין. בים לייכענבגיג וואר מאן דען פראנצאזישען גענעראל אבראהאם בערמאנט אונד דען בעלגישען אבערסטען קאמטאנטען פיקס. ביידע נעפפען דעם פערשטארבענען דאנן דען שטאאטסמינישטער, מיטגלידער דער רעגיערונג דער קאמער, דעם מאנסטראטס אז. וו.

אונזערע מאדערנען יודען.

דער סעמיטיסמוס האט אין גראססע וערונג. ער האט דיא וועלט פאם אבערגלייבען אונד פאם באראבראישען נאטענגעזינגסען בעפרייט. ער האט דיא נאטטהייט צערסט אויף דען טהראן אונדרדיבארער ערהאבענהייט גענעטצט. איים יוינגע שאפסע ווד בריסטענטהום אונד מאהאמעדאנישען הערפאנגענגען. דיא רייגע נאטטעפאטשיאנג וואהרדע דארוך דער נאטצען וועלט אונד פיר דיא נאטצע ציקונפט גענעגערט. דער קאמפף איט נאך נכם צו עגדע אונד דארום עקסטרט דאס יודענטהום נאך. וועלכעס וואקקער מיטשטרייטעט פאן שפינאזא בז מענדעלסאהן אונד פאן מענדעלסאהן בז לאצאריס, שטיינטהאל, לאססאללע, מארקס אן דער קלארהייט דער אידעען, אבער וואהרענד דאס יודענטהום אן דער אללגעמיינען אויפקלארונג מיטמארבייטעט לענגט עס אויך דיא אקסטן אן דיא איינגענגע מארשע הילל אונד בעיטעט זיך פאר צו דעם מאנט, אן וועלכעם דער גלייכע קערן אללער רעליגיאנען אפפענבאר ווערדען ווערד.

דיעזע אמטצע, דערען ערסטער טהייל אללגעמיין בעקאנגט איזט אונד נכם ערסט הערפאהרונג, דאבען צו ווערדען בייגעבם, דערען שלוססטהייל ווראר איים צווייל אטארייש יוין אללגעדרען פראגען בעשטעהט, ומגעטצט דער פאללעמאנטם איינעם הייוגען גראססען בראטטעם אם 23-טען ד. מ. וי-נעם אונטאמספבריקום פאר. דיעזער פאללעגעמא-נטם איזט יודע, וואהל נור דעם נאמען נאך, וויא וא מאנכע אינזערער מאדערנען יודען, אונד אנלאסס צו אבגיגען איינערגעגען נאם אדם אין פאן איינעם פראנצאזישען כרוסטען עיטשעגעגעם בוך, וועלכעם דען טיטעל דיא יודען אין פראנקרייך, טראגט אונד דאס יודענטהום נעגען דען אנטיסעמיטיסמוס אין שוטץ נעמטם. וועלכער נון אויך אים האבצוזוליי-טען פראנקרייך אין דרימאנד אונד קאנאר-טען ווייטהגעהד אנהאנגער געפינדען האט.

דער פערפאססער דעם וועגאנגטם בוכעם האט זיך נכם אויף דען גערערטען שטאנדפונקט גע-שטעלט, אם דיא יודען פאם ווייסגעשאפטלעכען געזיכטספונקטע צו פערטהיידיגען, וואס אין דער טהאט איינע אינערפלוססגעיטע יואיר. ער הערבט דיא פאלקסווירטהשאפטליכען איינגעשאפטען דער יודען, אידרען פלייס, אידרע שפאיראמקייט אונד בעטריעבסאמקייט הערפאהרט, וואס יואינדער, דאסס ער דאביא דיא גשיכטע דעם הויזעס ראטהשילד אונד אנדערער יודישער פינאנצגראפען אנפיהרט; נכמם איזט אבר הערפאהרונגען אין דאס, אבער דער פאללעגעמא-נכם נעמם איהם דאס ווערד אביבל. דער פערפאססער – מיינע ער – האטטע עהער דיא אינ-שטערבליכען יודען מענדעלסאהן-בארטהאלדי, באהרנע, היינע אז. ז. וו. צום מיטטער אייפשטעללען זאללען. דאביא פערגעססט ער, דאסס דיעזע גייס-טעסגראפען געטריפטע יודען, אלזא נאך וועניגער יודישען יואיר, וויא ער וועלכעם אונד וויעגע מאדערנען געזינגנגסגעגאנגען. פערנער יואנס ער; הייגע יואהרע נכם דענקבאר אהנע נאטהע מענדעלס-יואהן-בארטהאלדי נכם אהנע מאצארט, באהרע נכם אהנע דעסגלי, אונד יא פיעלע מיטגלייד יודישע גע-לעהרטע יוד עבען נור גראסס געוויאהרדען אן דען

ברייסטען ארישער (אנטיסעמיטישער) ווייסגע-שאפט.

ווער ווייס עס נכם, דאסס דיא מייסטען אונד טיכטיגסטען יודישען געגעהרטען גערארדע דער יודישען ווייסגעשאפט אידרע נאכמאליגע גראססע פערדאנקען. אן דען בריסטען דיעזער בעיואהרטען מיטטער דאבען וא דען קיים צו קיפפטגעם רוהמע גענאנגען; פרייליך דאבען דיא פאן אינזערעם פאללעגעמאנטטען אנגעפיהרטען בעיהמטהייטען דיעזע מיטטער שנארע פערלאססען, וועלכע וא וא טרייא געגייגט האטטע. אלבע אבטרינגנג דאבען שפעציעל פיר דאס יודענטהום נור אינאפערגע ווערטה, אלס וא ווייגע שאפסע עגטשפרונגען ווד; אבער אלס מיסטער-יודען וא הינגעשטעללטן, וא-רע אייגע באהנבראה פערקערהרטהייט, וויא וועגן מאן עטווא אייגער ארטעע אידרע דעגעגרטא-רע אלס לאבענסוויעטטהע בייספיעלע פאר פיהרען וואללטע.

אללערדינגס האבען אינזערע מאדערנען יודען נרעיר אונד אויזאבע, זיך גערארע אן דייגען מיס-מעגען צו לאבען, דייגען וא צוואר וועניגער אן גייס-טעסגראפעסע, אלס אן אינ-יודישקייט נאכגעראטהען ווד. דיא הערדען דעפארטער אונד גאלאנגען מא-גען וואהל דיא אקסטן אן דיא איינגעגע מארשע היל; אבער אהנגען אייגע דאס יודענטהום נוי מעהר אלס אייגע הילל געוועזען, דיא זיך נאך דעם ווידע דרעהטע, דיא עגדליך מארש ווידד. אבער דאס קאנגרעזאטייגע יודענטהום דענקט נאנגען אונד נאר נכם אן אייגען זעלבסטמארד, דיא דען דעפארמא-טארישען בעשטרעבונגען פערגעבליבערען יודען ווד דיא טראגעד דעם יודענטהומס גוט ווייגער ווייסגעשאפט. וואהרענד דיא שטד עגגלייבגען ראב-בייגער דאס עבטע יודישע ווייססן מאנ אונד נאכט אפפלעגען, אידם דען גראססטען טהייל אידרעם לעבענס ווייהען אונד עבען דארין אידרען בעדוף פיעלען, דייגעגען דיא הערדען פערדיגער מיט לעגרען פראגען אויף אידרען פריעסטערהאנגען, וא וא זיך דער פעטטען אפפיגרען פרייען. עס אויזט דא קיין וואגדער, דאסס דער טראלאר זיך אב-נכמגט, דיא הילל מארש ווידד אונד דיא – פער-שטעלצונג נאדם; וא ווערדען עס אינטער אידרען גלייבגען באלד וא ווייט בר נגען. דאסס דיעזע דען סעמיטיסמוס נור נאך איים דער טראדיציאן ווערדען קענגען לעגען קאנגען; דאסס וא זיך דער צוגע-הערגקייט צום יודענטהומ מאנליך מעהר שאטען אונד דאסוולבע לאנגאם אבשטרייפען ווערדען אים דארוהר דעם אנטיסעמיטיסמוס דיא עגטשטעעבע-רעבסטונג צו נעהמען. דער גרינדואטען דעם אי-טהאראקטען יודענטהומס אבער לייטעט נאר אים-מער זבעסערא ין ענינגראנ-טיסעמיטיסמוס אלס נאר קיין סעמיטיסמוס מ. ד.

פרענומעראציאנס-איינלאדונג.

ווד עדזכען אינזערע נעעהרטען פרענומעראנטען, דערען פרענומעראציאנס-מעדטען אם 1-טען נאיימבער צו עגדע נעהמ (וואס נאנץ ד יס דיר אויף אידרע „אדרעסס-שריייבען" אנגעגייגט איזט), אידרע ד ר ענומעראציאן גיטיגסט צו ערגייגרן, דאמיט דיא ווייטערע שריייבונג דער בלאטטער קיינע שטאקונג ערלייידע. —

ווד עדזכען אינזערע נעעהרטען פרענומעראנטען אונד פרייגדע, זיך מיט אידרען צושריייבען דייעזע אז אינזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אויך בייטטען ווד, דיא אדרעססע ווייטדיר ווד אללגע אנגעגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

ווייטצנער-ריגג נומ' 15, בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 15.

זאמטליכע פ. מ. אבאנגעמענטס אינזערעם בלאטטעס ערהאלטען דאס

נייע נעווערבענגעזעטץ אונד שאנקרענגאדע

ווזאמטען, נאכדעם דעצטערעם אבגעשלאסס-סען זיין ווערד.

נעשאפטסבעריכט

נעטרייד-נעשאפט. ווייצען ווער נעפעגען פיעל צו מארקטע נעבראכט. דיא קויפלוסט ווער שווארך, פרייזע ווארען — קר. האהע.

ווייצען, מהיים: 500 מעטער' 81, קילאגראמם 7.25 נור, 100 מעטערצענט' 81, קילא 7,20 נור. 100 מטרצ. 80 קילא 7,15 נור. 100 מעטערצענ. 78.5 קילא 7.05 נוולד, מעטער-בארען 100 מעטערצענ' 80,8 קילא' 7.10 נוולד,— 100 מעטער-צענטנער 81, קילא. 7.20 נוולדען. 100 מטצ, 79,5 קילא 7.10 נול. 100 מטרצ' 79. קילא' 7,05 נוולדען.— בא מש קא ע ר 100 מעטערצ' 78,2 קילא 7,10 נוולדען בא נא מש ע ר 200 מעטער-צענ' 78,8 קילא 6.90 נול, — (אללעס פער 3 מאנאטע.)

קארן 5,30 — 5.40 נור

גערסטע, פוטטער-וואארע 5,30 — 5,45 נול. מאלץ —7,30—7 נוולד.

קוקורוץ 5,94—5.97 נול.

האפער. 5,15 — 5,35 נול.

דיא אמטליכען נעטרייד-נאטירונגען דער הייזיגען קארנהאללע ווד : ווייצען :

קוואל.	באששקאער.	פעסטער-בארען	שהיים:
	fl.kr. fl.kr.	fl.kr. fl kr.	fl.kr fl.kr.
79 קילא		6.95—6.95	6.85—6.90
80 „		6.95—7.05	6.95—6.85
81 „		6.05—7.10	7.05—6.90

טערמינע-נעשאפטע. ווייצען פער הערבסט 7,26 — 7,77 נוולד. האפער פער הערבסט 5,30—5,32 נול. קוקורוץ פער מאי-יוני 1888, 5,68—5.70 נוולד.

רעפס. (קאהל) פער פעסטמבער-אקטאבער 1888 11.—10.84½ נוולד.

פרעסבורגער שלאכטפיעהמארקט. דער אויפטריעב אויף דעם פרעסבורגער פיעהמארקט פאם 24. ד. מ. בעשטוד 1366 שטיק. דאפאן ווארען 1068 אונגארישע, 142 דייטשע אונד 65 גאליציע. דיא פרייזע ווארען : אונגארישע 51.— — 59, נוולד. דייטשע 52.—61. נולד אונד גאליציע — נול. (אללעס פער 100 קילא.)

ווייענער פריזע.

ווייצען פער הערבסט 7.45—7.50 נוולד. פער פרוה-יאהר 1888, 7,58—7.63 נול.

קארן אונגארישע 71—73 קילא 6,70—7,85 נור. קוקורוץ אונג. 5,80—6,20 נוולדען.

האפער אונגארישער 5,70 — 5.75 נוולדען פער מעטער-צענטנער.

ריבאל 29,50—30, נוולד. פער מטרצ.

שפירטוס 26. — 26,50 נוולד. פער 10000 רישער פרעצענט.

ווייענער שלאכטפיעהמארקט

דער אויפטריעב אויף דעם ווייענער שלאכטפיעהמארקט אם 24-טען ד. מ. בעשטוד 4347 שטיק. דאפאן ווארען 1548 אונגארישע, 874 מאהרישע אונד 1439 דייטשע. דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 800 קילאגראמם : אונגארישע מאסט-אכסען 50 — 59. נוולד. מאהרישע 52. — 59, נוולד. אונד דייטשע 50. — 62 נוולד.

הערויסגעבער אונד פערגאנטווארטליכער רעדאקטאר

מ. סאבאלטשי.

מאנכורז.

אין דער הייזיגען ארטהאראקטען קולטוסגע-מייינדע איזט דיא שטעללע אייגעס גוטען פאר-בעטערס אונד שוחט ובודק וקורא, וועלכער איזט מוהל זיין קאנן, מיט אייגעם יאהרליכען גע-האלט פאן **300** פל. נעבסט דער האפפענט אייגער בעדיינטענדען גאנצען שחיטה אונד פאר צוגעהליכען נעבענגעמאלי-מענטען צו בעזעטצען, בעפאהיגטע רעפלעק-טאנטען, מיט קבלות פאן רעגאמענטען אהטהא-דאקטען דאבענען, מאגען אידרע אפפערטע נעבסט אנגאבע דער צאהל אידרער פאסטיליע, בז צום 30-טען דעצעמבער דייעזעס יאהרעס אן נעפעהטע-טען פארשטאנד אייגעזענדע, דייטשפעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערגעזעטצט.

Bistritz, Siebenbürgen, 23. Oktober 1887.

J. IZSÁK, Präses.

Eigenthümer : Witwe M. REIS. Herausgebor und verantwortlicher Redacteur : M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrassystrasse Nr. 12.

זיין גאנצעס פערמאגען איס בעטראגן פאן מערערע־רען מיללאנען פראנקס — דעם דיטשען קראנפרינצען פערמאכט האט. באלארדין יאר אינשולדיג צו איינער קלינען גע־פאנגנישטראפע פערארטהיילט ווארדען איז וואלטע ווארד זיין טעסטאמענט אן ווינס פאטער־לאנד ראטן געהטען. דיעס איז איהם יעדאך ניכט געלונגען, דענן דער דייטשע קראנפרינץ האט דיא ערשטאפט אבגעלעהנט.

(אייגע שטייער פיר גיכט הייראטסלוסטיגע) ווארד אין וויען געפאלאנט. מערערע וואהלער אינעם ווינער בע־צירקעס האבען זיך געגאיינט. דעם ווינער געמייי־ראטה האט אנזכען צו אינטערבייטען. ער מאנט דאהין, דאסס אינע ווינגעלעגענהייט־ער אינגעפיהרט ווערדע, וועלכע דעמענען לערנען הערדען עגטרישטען מיססטען, פאן דענען עס זיך נאכווייזען לאססט דאסס דיא אינע פאמיליע נאנז גוט ערהאלטען קאנטען. איס דעם ערטראגנישס דיעער שטייער אללען דיא מיט צאהלרייכען קינ־דערן געגעגעטען ארטען פאמיליען דעגעלמאסס אינטערשטאטצ ווערדען.

(אין יידע אלס קאממאנ־דאנט פאן פאריז) גענעראל מהר־באדען, קאממאנדאנט פאן פאריס, טרייטס דעם־נאכסס דיעם אלטערס ווינגען אין פענאן אנד זאלל צום נאכפאלגער דען ווייטשין הייייאנטגעגעראל לאמבערט ערהאלטען.

(מארין יראהרמאנן) ווארדע אין דער געסטרינגען ווטצונג דער אינגאריש־ען דעלעגאציאן אין דען אים 19 מיטגליי־דערן בעשטעהענדען הערען־אייסס שיסס אנד צום פראזידענטען דער שלוסס־רעכנונגס־קאממיסיאן געוואהלט.

(פערשוויאנדענע פעסטונגס־פלאנ) אין אנגלענגהייט דער איס דער גא־ליציען שטארט פרזעמישל שטיטיגקייטען פעסטונגספלאנ בעריכטען לעמבערגער צייטונגען פאלגענדעס: דער מיליטאר־באהנהאף ווינצעל מא־רעק ווארד קיינעסווגס זא שנעל עגטראגטען, ווען אהם ניכט דיא רוסס־שען בע־הארדען אין יעדער מאגליכען ווייזע דאצו בעהילפליך געווע־זען ווארען. עס הארלעט זיך אים דיא עגטוויק־לונג הא כווייס טיגער פלאנ.

(הינגערנדע שולקינדער) גיכט עס גיכט גור אין ווען, אנדערן אויך בייא אנז אין בודאפעסט. וויא בז הייטע ערמיטטעלט וואירדע, גיכט עס אין 24 שולען דער הייפטשטארט טגקיט אנד עהרענבעליידיגונג. דארגעטער דיא בע־קאנטען אנטיסעמיטען: פראגן פערשאר, עמיל סעמעגן גגייא דאן אי. ו. יי. דיא קאנגלוסע טא־פעל האט דען אנקלאגבעשלוסס אייף אנד ארד־נעטע איינע גייע אינטערוגגען אן. דארייף הין בע־שלאסס דער גערינסטסראף, דען פרזעדערען בע־שלוס מיט גערינגען אנדערגגען איינעמטעדאר־טען, עס פאלגטע איינע צווייטע אפפעללאציאן. דיא יעדאך אבווייזלוך בעשעדען ווארדע, גיסטערן בע־שטאטגטע נאמלוך דיא קאנגלוסע טאפעל דען בע־שלוסס דער ערסטען אינשטאנז.

(נראסס אינפרענגנג דערשט אין מינגען) דארגבער, דאסס מעדערערע בעאמטע קאסטבארע גגעגגשטאנ־דע איס דעם נאכלאסס דעם קאנגס לודווג II. פאן באיערן צו שפאטפרייען פערשלוידערט הא־בען אנד צוייאר: שייבנאריגשטרען איס נאלד, מאדגלשטוקקע איס דאגערלין מיט הערדלינגער בראנס־נארגונג, פער נאלדעגט שטרלע, יאגט־נארגונגען איס ולבעד, טהיערע עגמאל - ואגען קריסטאלל - שאלען שטאטיען א. ו. יי.

(וואס קאסטעט דיא הייפטשטאדטישע פאלגיאא?) אייף דיע־ון פראגע פיגעגט מאן דיא אגטוייארט אין דעם בארשעט דעם קאגגל. מיגסטערגגם דעם אגגערן דארגאר האט דיא בודאפעסטער פאלגיאא אין דיעעם יאהרע גיכט יעגעגר. אלס 916,418 גגלדען אנגעגאבען. דיא באסטען דער הייפטשטאדטישען פאלגיאא פיר דאס יאהר 1889 זיך מיט 26,875 גגלדען מעהר, נאמלוך מיט 943,293 גגלדען בע־הגגגען.

(צום קראך דער לייפצינגער דיסקאנטא-באנק) ווארד נאך ווייטער גגע־מעלדעט: אינגע מאגע פאר דער עגטרעקקונג דער דעפיציטאגען קאם אין דאהרער בעאמטער דער באנק צום פראזידענטען דעם אי פיזבטסדא־מהעס, הערדן קראגעם דעם ער דיא אגגיגע מאגטע דאסס דיעעקטאר יגרוואלעם אייף דיעעם קאגטא דער באנק 200,000 מארק שולדיג, הערר קראגעם בעגאב זיך מיט איגעם ווייטער קאל־לעגען צו ערוואלגען. דיא טרייטען זיך גיכט אייהם דער אלס עהרענגאגן נאלט דא ער יא שטעטס גגעגגן דען יידישען וואיסער אנד דען יידישען בע־טרגג קראפטע שיפפעטע. דאסיגגע מיטגליי־לען, וואס דער בעאמטע גגוגאגט דאסטע, הערר קראגעם פאסגגע ערלייך מיטה אנד אנד ראפפגעטע דעם דירעקטאר יגרוואלעם, דאסס מאן פאן ווייגער שולד אן דיא באנק שפרעכגע, דאסס ער דאראן גיכט גלויבע אנד גיר דעסהאלב דאפאן דרעע, אום מיט בדוסוס מארציאל איינען עצעטעל צו. אייף ווערגעם גגעשרעבגען ישאגגר: „עס גגעהט; דיא ווייד אללעס בעזאגגען; ער ווייד אגגו דיא ערוויינגיסס־שיגגע אייס־פערשיגגען; דיא אגדערען דאבען אייגגיגגיס אייגגיגגען אללע אגגגאגגסמגגן."

„דיא" וואר פרייא לעגגיי. „ער דער פערוואלטער, „דיא אגדערגגע" וואגגען אללע וואגגסער. דער גגאף וואר פאריוכגגט גגגגגגן, דען עצעטעל זאפאגגס הגגגגעגגגגג

דיא איבערארבייטונגען דער געראנקען אונד גע-פיהלע צווישען מיר אונד דעם דייטשען דיסקאנט-לער האבען מיר אונד דעם דייטש אבער האבע איך דיזעלבע נאך מעהר בעקראפטיגט. דיא אר-בייט אין פרעדריכסהיתע וואר איינע אנדערע דעם פרידערענס; ווער דען פרידעריצ ווילל, קאנן אין דיזער ארבייט טהיילנעהמען. אלס אך פאן בעסמארק שטיר, שפראך דערזעלבע: דיא אבען אונד אבגאנגען אין דיא אנגען דיזענס פרידענס אונד אנדערען. אטאלען פער-פאלגט איינען פרידערעכען צוזעקק, עס ווירד אבער אוך דיא געדעכטנגקייט. דעם האלב אונ-טערשטיצען דיא אונד בעלקאנשטיידיגונגען דער באלקאנשטאטען אונד אנציאלין-טאטען.

דעדדיזלאן, דער שווייצערוואן דעם פראידענען דער פראנצאזישען דעפודירטען, ווערדען אין דער דעפוטירטענקאמער דען וואהלבעריכ טור פערטרעטען. עדשען אם דיענסטאג אר דעשען וינען וואהלערן אים זיך נעגען דיא בעשטיל-דונגען. אדם וויא ער אן דער אדרעסשטיידרעדאכט דעם נעגעראלס קאפפארעל בעטהיילינגט צו דעבאט-פערטען. דיא פערטהיידיגונג איהם אבער מיסלינגען אונד דיא וואהלפערפראמטלונג נאהם איי-גען ווערד שטרמישען פערלוסט. עס קאם אנאר צו שלאגעריען, אן דער פערפאמטלונג נאהמען נעגען ווכסשיזונד פרעראנען טהייל אונד צום פארזיצענ-דען וואהרד אין נעגער ווילאנס. דיר דק אנגיאהלס, ווילאן וואהרד מיט לאהם עמפפאנגען, אונד אלס ער עדלירד צום וואהرت געלאנגען קאנ-טע, פראטעסטירטע ער גנען דיא אבשטימען אנ-קלאגען, דיא ער אלס פאלשטאנדיג לעגנהאפט בעצייכנעטע. מאן ווילל מיד – אונטר ער – נעמט נור אלס פאלשטיקער, אנדערען אין מיינער הייליגستען עמפפינדונגען אונד אין מיינער פרעראليבען עהרדע פערלעטצען, פאן אללעם. וואס מאן נעגען מיד ער-האבען האט, קאנן נעכט דאס גערינגסטע בעייזיגען ווערדען. אויף וועלכע בעייזיגונגען הין בעשולדיגט מאן מיד דעם אדרענסשווינדעלס? עס איהם פיעלוד פיר אייגען ערזיגונגען (שפאנטשיג דיזפ אונד אייגע-הייערע לאדען) זיך נעגען אלכע ערפינדונגען פער-טהיידיגען צו מיסען. אוך ווייסס. דאסס אך פיעלע פיעדע האבע. הייערזיך צאהלטע ער ווייע פער-דיענסטע אים דען וואהלבעריכ אויף. – נאכדעם נאך אנדערע רעדנער אינטער גראפפעם לארם גע-שפראכען האטטען, ערקלארטע דער פארזיטצענדע, ער ווערדע דיא אייצערזיגען אנקלאגען אונד אנ-טע צוור אבשטיممונג בריינגען. דאנגען פראטעס-טירטע ווילאן. אנדערעם ער ואנטע ער דאבע שטעטס דאס וואהל דער דעפוטירטען געפאהרדעט. (יעפ; ווער וואהلدן אינען עהرلیچען פערטרעטער אין דער קאممער?) אך שפרעכע צו מיינען וואה-לערן, ואנ ע ווייטער ווילאן. אונד דיא פערזאמ-לונג ווירד זיך דאך נכט צום קריטיאלרינטער אינפיעדפען. – ווילאן קאנטע נכט ווייטער שפרע-כען. דער ווילדע בעטיטענדע לארم הערעטע אין דאראן. פאסט דיא נאנצע פערזאممלונג שרייע אבראנגען; דאס מאראט נעדערדענען; דער ארמע מאן מיסטטע דאס פערזאممלונגסלאקאל פערלאסען, ווארייל בעשלאסען ווארדע אין צוו אבראנגען אינפיצאהדרען. – מאן שפרינגט דאפאן, דאסס גרעיי פאס פראוהרדס דער דעפוטירטע אבדראנגען ווילל.

נעמעמען אים [1] אוהר פארטستאנס ווארדע דיא בולגארישע קאמטער (סאבראניע) אונטער גראפפער פיעדלינגען ערגאפפען. דיא טרופפען דער נאציאן בוהרטען פאס פא-לאסטע דעם פרעסטען בוי צום קאמפפע-נעפוהרד שפאליער. פרינץ פערדינאנד בעגאב זיך מיט דעם האפשטאבט אים נאלא-ווארען צום סאבראניע נעפוהרד. וא ער מיט מעיטטערטעם ווכער עמ-פפאנגען ווארדע. אן דיעעם מאמענט ווארדען 41 קאנאנענשוסס אבגעגעבען. דער פרעסס הערלט אן דיא פערזאممלטען דעפוטירטען פאלגעדע אנ-שפראכע: נאך דען ערגאיגנעסען. שטאנד איך מיר פאטערלאנד בעטראפפען האבען. שטאנד איך מיר גלייכלעך. דיא פערטרעטער מיינעס פרעגרעיכבען פאלקעס ווערלע מיט דער שווייגען אבער אנגע-נעמען איפאבע בעטרוגען זיך. אים פרעאיג מיט מיינער דענגען צום גערייהען דער גراففسע בולגارينגن ואיא צוו דענגלינג דער אנגעלעגנ-הייטען. דעם שאפפען מיטצו-ווירקען אין מיינער הייפטשטאדט בעגראففسען צו קאנגען. אייגטשטיג פאס פאלקע צום פרעסטען פאן בולגارين גנייאהרלס. האבע איך עס אלס הייליגע פפליכט בעטראכטעט. אהנע וויטעס אין מיין נעגם פאטערלאנד צו קאמ-מען אונד דיא צוועל דער דענגערונג אין מיינע האנ-דע צו נעהמען. ווייט מיינער טהראנבעשטיגונג ווארד דיא אדרענגע דיא הוהרע אונד דיא אפפענטליכע ווכערהייט פאלגשטאנדיג. ווייטערהין-נעשטעלט. מיט גراففسער בעפרידיגונג קאנסטאטירע איך דענמאך, דאסס מיין פיעלגעלעבטעס פאלק זיך דען פרידליכען ארבעטען נכט הינגעבען. פאן דענען דיא מא-טעריעלע אונד מאראלישע ווייגערונגען דעם לאנדעס ווייא דיא ווייטר ערגרייففنده הערע ווممאטינגען דעם סולטانס אונד דער אנדערען גراففسען אונד דער אנדערען גراففسען אבגעגעבען אונד מאן דאسس ער פרידליכ אונד מיט ווערדע אבגעגעבען אונד מאן דאسس ער פרידליכ אונד מיט ווערדע אבגעגעבען אונד מאن דאسس ער פרידليچ אوند ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאן דאسس ער פרידليچ אونד ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאן דאسس ער פרידليچ אونד ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאן דאسس ער פרידليچ אونד ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאן דאسس ער פرידليچ אونד ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאن דאسس ער פرידليچ אونד ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאن דאسس ער פرידليچ אونד ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאن דאسس ער פرידليچ אونד ميت ووردع אבגעגעבען אונד מאن دآ

בריעפע דער רעדאקציאָן.

תערין ל׳ ו׳ אין פ. איז אַ ווייניגער אַלגעמיינע צייטונג“ ערשיינט מאָרגענס אים דיעזעלבע צייט, ווי אַלע פריהבלאַטער; אים האַלב 2 אויהר ווערט דאָס מיטאָגבלאַטט פערגעפענטליכט, אים האַלב 6 אויהר אבענדס ערשיינט דאָס נעכטיגהר אבענדבלאַטט. יעדלעס פיר איז פראַיטיגן פאַן בעזאָנדערע־וויסענשאַפטליכע אויגן, דאָ עס פעלט וויכטיגע שטעלונגאַמט עגזעמפלאַר, איז אין דער אַנדערען בלאַטשען ערסט אים מאָרגענבלאַטט דעם נאָכסטען טאָג עס ערשיינען.

תערין ל׳ ב׳ אין פ. דאָס נשאַכטען דעם תערין אין מענגאַלד קאָן וויכעלרוך פאַן יעדעס נשמ׳ווינגען ווערן פאַס שטאַנדפּונקט דער רעלינגאָן אונטערשיידען ווערדען. דאָס דער שטאַט אין עתנאָגען אינער קאָנסטאַרלד בעראַיט אונד דע״ אידענטיג ווענען אינע אַלטע אידען אַלע, דאָס ווערד נעפאַנד בעשטייטען. פאַס עכט ווידשען גע־וויסענשאַפט אבער איזט דער דאָבבעלער איבערדריסיגען ער. דוך נעכט דוך נעלעגענהייט אונד דוך שטע פּעלונג דעם ווידשען וויסענס אויסגעגנעס. דעסהאַלב ווינד דיא יעפאָרס־דאָבבעלער נאָך דער וויכטיגען אונד אַרטהראַקטען אינוואַלאַנגע עגטבערליך, אים דאָס ווידנעהמען קיינער פאַסאַסען בעדאַרף אונד דוך פאַן אייגעס „האַקוס־פאָקוס“ נעכט בעגעדיג דאָסס. דיא עקזיסטענץ דעס אַרטהראַקטען דאָבבעלס איזט אייגע אים ווענען דעס ווידנעהמוס פאַלדאָסען בעדענקטיגע. דענן ער לעגנס לעדיגס אונד אַרטעס אין דער ווידשען וויסענשאַפט זיין לעבען לאַנג. אונד דאָס איזט זיין בעדיגס. „וול נעדי“ איזט דיא הייפטזאַטץ „יתרון חכמה בנגד כולם“. „כי הא חכמתם ובינתם לעיני כל העמים“.

תערין ל׳ ד׳ אין ל. אַ לעלע אויסדרוקקע, וועלכע דיא העראַיישע שפּראַכע פיר דען בעריפּ „אונגאַר“ אונד „שעקל“ האָט, ווער אין דער צווייטען הערפט טיט דען 8 בעצייכענונגען נאָך נעכט נענאַנגט. זאָ ווייסטען ווער נאָך פאַלגענדע: ווער, פרצות, חנא, עשוא אויך רבנו הרדב.

תערין ה׳ ק׳ אין ס. נר 1: נעין. — אַר 2: ווי־וויסטען עס עדסט צו נעדענס בעקאָמען. אים אינדערע עגטשיידונג צו טרעפען.

תערין ס׳ אין ווערב. בעדייטס בעדעטעט.

תערין ס׳ ש׳ אין ג. דער אַלטען בעריהמטען נעגענשאַנד פינדען דיא אים צווייטען בריעפ עדלעריגט. ווער דאָס „וול נעדי“ בעפאַלגט, איזט אייך בשום נידן ידישין.

תערין אייגענדער, לעמבערג: ווער דאָנגען אונד דאָ אויך נעכט אויסלאַסען.

„אַלטער אבאָנענט“ אין נ. ווער שטימען מיט אייהנען אין אַלען פינקטען פאָלקאָמען אינפאָרמיר.

פערשיעדענע טאָגעסנייאַגריטען.

(שלוס אים דעם הייסטלאַסטען.)

(פּעסטער איז. פּרייען פּרייען.) דעם בעריכטע איבער דיא טראַגעדיעס פעראַיגטס אין דען מאָנאַטען יולי, אייגוסט אונד סעפּטעמבער ד״. עגטנעהמען ווייר פאָלגענדעס: אַלס אינטערעסטאַנטע פיר אַרטע ווערדען פאַן פאָלל צו פאָלל נעגעבן איבערהייבטען. וואָרדען 1942 פל., אַלס דעגעלמאַסיגע מאָנאַטליכע שטיפענדען 1346 פל., אַלס פעדטעלאַהרטיגע צוגבייטראַגע 937 פל., אַלס וואַכענדיגען־אינטערעסטען־צוגען 47 פל., צוזאַמען 4372 פל. באַאַר פעדטהיילט. פיר דיא אים וואַגענהייזע בעפעלכען 50 נאַגעלדיך פעדוויזטע מאַרכען וואָרדען 2092 פל., פיר דיא אים נייען וואָגען־אויל אויפנאַמעגען 31 האַרכפעדוויזטען מאַרכען 965 פל. 30 קר., פיר 17 אויסדראַלב דער אונטאַלט בעפעלכע וואָגען 363 פל., צוזאַמען 3420 פל. 30 קר. פעראַיסאַמט. אין דער פאָלגענדיגע דעם אַרטען האָבען וואָרדען דיעזער דריא מאָנאַטע 24,810 פעראַיגען נעטעזייט אונד הייפאַן 1929 פעראַיגען נאָגעלך נ״ר אַ ט״ס. דיא אינסאַמען פיר דיא פאָלגענדיגע בעטרעגען 2593 פל. אינסגעזאַמט פיר אַלע פעדוויאַלטונגסצווייגע וואָרדען דער אבגעגאַנגענען דריא מאָנאַטע 10,385 פל. 30 קר.

(אין דער בריעצין) ווערד פיר דאָס יאָהר 1890 דיא אַרראַנשירונג אינער לאַנדעס־אויסשטעלונג געפאַלען. איינע נעמישטע קאָמיססיאָן האָט בעריכט אויהרע ערסטע בעראַטונג אין דיעזער אנגעלעגענהייט אבגעהאַלטען.

ליטעראַרישעס.

(ד״ר. ה. נראַטץ) פּראָפעסאָר אין דער אינטערעסאַנט בריעפעלייא. נרעדעטע ווי דען דיא אייגעס בעריכטעדען פאַרשערס אייף דעם געבעטע ווייטער נעשיכטע דורך זיין נראַפעסעס נעשיכטס־ווערק אין עלף באַנדען. יעלכעס איינע אויסערא־ארדענטליכע פערבריטונג נעפונדען אונד אין פיינדע שפּראַכען, דיא פראַנצאָזיש, ענגליש, רוס־סיש אינסבעזאָנדערע ווייטר. יאָהרענד דיעזעס ווערק ווענען אויסגעזאַמלטער קריטישער בעראַהטונג דער קריטיקען מעהר פיר נעלעהרטע; אונד פאַסצאָנגער נעשרעבען איזט, נעמעס דיא אים ערשיינען בעגריפ־פענע פאַלקסטהימליכע נעשיכטע דער ווייטען אין דיא באַנדען אין אַלטעסטען צייטען בי״ז אייף דיא נעגענוואַרט. אים באַנדע דיא אַלטע נעשיכטע אין דיא

דען באוויללגען פערלייטונגען אין ראטעם ערדע צו מאכען. נאכן געפאסטן ריעף יערזאלעם: „ווייט יאהרען ווארטע איך איף דיעזע שטונדע. אין בין אין לומפ אונד אין בעגטרינערי, דען איך שולדע דער באנק וויט מעהר, אלס 200,000 מארק.“ דיא ביידען אייפ-וכטסראטהע איילטען געטרעטען דאהאן, אום אייגע וועגען דעם אייפוכטסראטהעס איינגעבריפען. בין דיעזע צו שטאנדע קאם אונד דיא בכעד דעווי-דירט וואהרהען, יאהר יעזיאלעם פערשוואנדען. עס שטעלדע זיך הייראוס, דאסס ער דער באנק ווכס מילליאנען מארק פעראונטרייט האט. דיא נאכריכטע, דאסס ער אין מיהלהויזען פערהאפטעט ווארדע, בעשטאטיגט זיך נכט.

(פארטעטצונג דער „טאגעס-אנקוינטען“ אין דער ביילאגע.)

איבער דיא יודען אין אלזעריען

פעראפפענטליכט דיא צייטשריפט „אונדערע צייט“ פאלגענדע אונטערעסאנטען אייפאטען:

אין דען שטראסען אלזעריס אונד טונים ווערט מאן דיא יודען אין אנדערע אלטען, מאלערישען טראכט. ייא ווא בייא אונז איף דעם שיפלאטץ דעם מיטטעראלטערס ערשיינען, אונפעראנדערט אם אבכאטהאבער אייס דעם דונקלען הארטען דער הייסהיריגען טרעטען. דיא פרייען שלעפען אירע לאנגען ווייעגען גאלדבראקאטעלייד לייכט אונד ווידערפאלל נאר. פארן מיט דער דעכטען האוד ערהעבען דיא עס אין ווענג. וא דאסס מאן אונען ווייסען שפטעגראקן אונד ווייסע אטלאס-שוך דארגעטע הערפאר-טומען ווערהט, אין ווייסווייגער שאול אומהיללט דען אבעראקאר-פער. אונטער דעם נור אים דיא מאלדע הייבע גאלדשפאנען הערפאר-לייכטען. אייף דעם מיעפ-שיארצען הארר דייכטע אין גאלדבראקאט-טוך, פעסט אן דיא שטירן גולדענע אונד אין דען נאקקען נעזעגפאלטער. דיא פייען מיטכ בראסען שארפען, אבער פולדען צוגע דער טאכטער ווידאם פארטהיילהאפט אומראהמטער.

דיא יודען וולכסט טראגען אין אלזיר אי-נען טירבאן אונד אינע אדט טירקישעס קאפטס. בלוע ווייטע פיזיעדראגען. ווידעגע, שטראפפענ-צאגעגע שטרימפפע אונד עלעגאנטע לאקקשוהע, אינען בריסטען, נעוואהנלוך ראהטהען נירטעל, אינע פערשנירטע אקקע, אים הערען קאקעטע אייפ-נעקנאפפטען ארטיגען ווייסען בוישיגע הערדארטעל הערפארשטעמפערן. אין טונים טראגען דיא אם קאפפע נאר דיא הארטע צוגעשפטעטע „סאלמא“ אינע קע-וגלפארמיגע ווילטעגע אירע גאלדענע פילגראנ-ארביט פאן הערען הארטפענקט אין ווייסער שלייער גשפערפאלטן. אים גאנצען מאכען דיא

איבער דיא יודען אין אלזעריען

פעראפפענטליכט דיא צייטשריפט „אונדערע צייט“ פאלגענדע אונטערעסאנטען אייפאטען:

אין דען שטראסען אלזעריס אונד טונים ווערט מאן דיא יודען אין אנדערע אלטען, מאלערישען טראכט. ייא ווא בייא אונז איף דעם שיפלאטץ דעם מיטטעראלטערס ערשיינען, אונפעראנדערט אם אבכאטהאבער אייס דעם דונקלען הארטען דער הייסהיריגען טרעטען. דיא פרייען שלעפען אירע לאנגען ווייעגען גאלדבראקאטעלייד לייכט אונד ווידערפאלל נאר. פארן מיט דער דעכטען האוד ערהעבען דיא עס אין ווענג. וא דאסס מאן אונען ווייסען שפטעגראקן אונד ווייסע אטלאס-שוך דארגעטע הערפאר-טומען ווערהט, אין ווייסווייגער שאול אומהיללט דען אבעראקאר-פער. אונטער דעם נור אים דיא מאלדע הייבע גאלדשפאנען הערפאר-לייכטען. אייף דעם מיעפ-שיארצען הארר דייכטע אין גאלדבראקאט-טוך, פעסט אן דיא שטירן גולדענע אונד אין דען נאקקען נעזעגפאלטער. דיא פייען מיטכ בראסען שארפען, אבער פולדען צוגע דער טאכטער ווידאם פארטהיילהאפט אומראהמטער.

דיא יודען וולכסט טראגען אין אלזעריען טירבאן אונד אינע אדט טירקישעס קאפטס. בלוע ווייטע פיזיעדראגען. ווידעגע, שטראפפענ-צאגעגע שטרימפפע אונד עלעגאנטע לאקקשוהע, אינען בריסטען, נעוואהנלוך ראהטהען נירטעל, אינע פערשנירטע אקקע, אים הערען קאקעטע אייפ-נעקנאפפטען ארטיגען ווייסען בוישיגע הערדארטעל הערפארשטעמפערן. אין טונים טראגען דיא אם קאפפע נאר דיא הארטע צוגעשפטעטע „סאלמא“, אינע קע-וגלפארמיגע ווילטעגע אירע גאלדענע פילגראנ-ארביט פאן הערען הארטפענקט אין ווייסער שלייער גשפערפאלטן. אים גאנצען מאכען דיא

פרינטמעראיאנס-אינלאדונג.

ווי עריזען אונערע געהרטען פרינטמעראנטען, ווערען פרינטמעראיאנס-מערען אם 1-טען נאוועמבער צו עגדע גערהם (וואס נאנץ ד י ס ל י ך אויף אינדער „אדרעסס-שלייפע“ אנגעצייגט איזט), אינדע נ ד ר ע נ ס ר א צ יאן נ יטינסט צו ערגייזען, דאמיט דיא ווייטערע פערזענדונג דער בלאטטער קיינע שטאررונג ערליידע.

ווייר ערלייבען אונזערע געהרטען פרינטמע-רענען אונד פרייגדע, זיך מיט אינדערן צושרייבען ווענדעט אז אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אייך בייטטען ווייר, דיא אדרעססע ווייטער ווייא אבלאנג אנגעגעבען.

יודישע פעסטער צייטונג

וואיטצענער-רינג נומ' 15, בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 15.

ראממטליכע ב. מ. אבאנגנטען אינזערעס בלאטטעס ערהאלטען דאס

נייע נעווערבענגעזעטץ אונד שאנקרענגאלע

ציזאמטען, נאכדעם דעמצעטערעס אבגעשלאס-סען זיין ווירד.

ראטטאצעריעזונג פאם 26-טען אקטאבער 1887.

הערטאנגשטארט	39	4	81	49	17
פ ר אנ	44	28	4	51	61
ל ע מ ב ע ר ג	24	57	20	49	23

נעשאפטסבעריכט

געטרייד-געשאפט. ווייצען ווארנעפטען זיעל צו מארקטע נעבראכט. דיא קויפלוסט ווארבעסטער, פרייזע ווארען — קר. האהע.

ווייצען, מהיים, 500 מעטער' 81, קילאנראמם 7.30 נולד. 100 מעטערצענטנ' 80.6 קילא 7,25 נולד. 100 מטרצ. 80 קילא 7,25 נולד. 400 מעטערצענ. 72.5 קילא 7.25 נולד, מעטערצענדארען 100 מעטערצענ. 80, קילא' 7.25 נולד,— 200 מעטערצענטנר. 80 קילא. 7.15 נולדען. 100 מטצ. 79,5 קילא 7.10 נולד. 100 מטרצ. 79 קילא' 7.15 נולדען.— בא מ ט ש ק א ע ר 3700 מעטערצ 80,5 קילא 7,25 נולדען בא נ אמ ע ר 100 מעטער-צענ' 79,5 קילא 7.12½ נולד,— (אלדעס פער 3 מאנאטע.)

ראגן 5,30 — 5.40 נולד.

גערסטע. אוטשטער-ווארא 5,30 — 5,45 נולד.

מאלץ 7,30—7,— נולד.

קוקורוץ 5,94—5.96 נולד.

האפער. 5,35 — 5,42½ נולד.

מעהלמאנגל-געזעטץ. ווייצען פער הערבסט 7,09 7,10 נולד. האפער פער הערבסט 5,30—5,32 נולד. קוקורוץ פער מאיזוני 1888, 5.68—5.70 נולד.

רעפס. (קאהל) פער מעטעמבער-אקטאבער 1888 10·80—11.— נולד.

מ ע מ ע ר ש ר א נ מ ע ז ע ה - מ ארקט בויא דעם אם 27-טען ה. מ. הייר אין פעסט אנגעהאלטע נען וואכענמארקטע ווארדען 3556 שטיק גראס- אונד קלייג-ווייה צו מארקטע נעבראכט. הערפאן ווארדען פער-קויפט: 85 שטיק ש ט ר ע ר, פער פאאר אאן 70 ביז 150 גולדען — 1748 אכסען דאס פאאר אאן 150—280 גול. 1145 קוהען, דאס פאאר אאן 110—170 גול' — מעלק-קוהע דאס שטיק אאן 80—200 גול' 126 שטיק כיסעל, דאס פאאר אאן 110—175 גול. 235 שטיק קעלבער דאס שטיק אאן —,14—,26 גול. — שטיק לעמער דאס פאאר אאן. — — גול. פייזע פער 100 קילא: אכסען-פלייש 40—48 גולדען, קוה-פלייש 35 — 40 גולד. קאלב-פלייש 49—58 גולד. אונד כיסעל-פלייש 35—39 גולד.

ווייענער פרייזע.

ווייצען פער הערבסט 7.86—7.90 גולד. פער פרוה-יאהר 1888, 7,58—7.63 גולד.

מאין אונגארישען 71—73 קילא 6,70—7,85 גול. קוקורוץ אונג. 5,80—6,20 גולדען.

האפער אונגארישער 5,70 — 5.75 גולדען פער מעטער-צענטנר.

ריבאל 29,50—30, גולד. פער מטרצ.

שפיריטוס 25,75 — 26, גולד. פער 10000 ליטער פרצענט.

הערויסגעבער אונד פעראנטווארטליכער רעדאקטאר

מ. סאבאלטשי.

פרוכט- אונד מעדלפרייז-טאבעללע.

ווייצען	קוילאנראמם פער דעקטאר.	פער 100 קילאגראמם
נאדראונגארישער	75	—.— —.—
„	76	—.— —.—
„	77	—.— —.—
„	78	—.— —.—
„	79	6.80— 5.65
„	80	6.80— 6.90
„	81	6.90— 7.—
זו ווייסענבורגער	78	—.— —.—
„	79	7.05— 6.95
„	80	7.15— 7.—
„	81	7.20— 7.15
„	82	—.— —.—
„	—	—.— —.—
„	—	—.— —.—
מעסטער-גארען	78	—.— —.—
„	79	6,65— 6.75
„	80	6,70— 6.85
„	81	6.80— 6.95
„	82	—.— —.—
„	—	—.— —.—
„	—	—.— —.—
שהיים	77	—.— —.—
„	78	—.— —.—
„	79	7.05— 6.95
„	80	7.15— 7.05
„	81	7.20— 7.15
„	82	—.— —.—
„	—	—.— —.—
„	—	—.— —.—

ריבסע	פער הערבסט	פער 100 קילאגראמם
קא (נייא)	72—70	5.65— 5.40
נעיס פוטער	60	5.10— 5.30
מארץ	62	—.— —.—
האפער	41	5.60— 5.55
קוקורוץ מאנאס	75	5.55— 5.50
דעטטא אנדערער	73	—.— —.—
מוריס	— —	— —

			פער הערבסט	פער 100 קילאגראמם
מארקט-פרייז	ווייצען	„	7.10	
	„	פריהיאהר	7,29	
	קוקורוץ	„	—.—	
	נעיסטע	„ 1886 יני	5.51	
	האפער	„ פריה-יאהר	—.—	
	„	הערבסט	5.55	
	רעפס	„ אוינ.-סעמ.	12.25	

			נומסער	ז אמ מ ע ה ל	kr.	fl.
			0		10	14
			1		90	13
			2		60	13
			3		30	13
			4		80	12
			5		40	12
			6		50	11
			7		80	10
			8		30	9
			8½		40	8
					—	28
					25	26

קורן-טאבעללע פאם 27. אקטאבער

ל א ז ע	fl.	kr.
1884-ער 4.פרצענטיגע שטאאטס- לאז	129	50
1860-ער „ אנגע	135	—
רעטטאג „	138	—
1864-ער לאז צו 400 גולדען	167	50
רעטטאג „ 50	167	50
אונגארישע פרעמיענלאז צו 100 גולד.	122	75
פרוינסטאל-לאז	123	—
קאסא רעגולירונגס-לאז	55	—
פרוקסו-לאז	18	25
קיקינדא-לא	178	—
קלאר-לאז	47	75
ראגוז-אנטלעהונגס-פאנדס-לאז	113	50
אינגרעסקוקר-לאז	20	50
קלעינשטיין-לאז צו 10 גולד.	22	50
קלאוזער לאז „ 20	17	40
אגנער לאז „ 40	47	75
מאלם לאז „ 40	43	50
ווינדישגרעץ לאז „ 10	42	50
מאלם לאז „ 20	19	50
אלבערוניר לאז „ 10	55	50
סט.-גענאאס לאז „ 40	22	75
סאאנטרלא „ 20	—	55
פרעטטער לאז „ 100	26	25
רעטטאג „ 50	137	50
וואלרשטיין-לאז „ 20	68	—
ווינדישגרעץ „ 20	31	80
ווינער לאז „	42	—
פרינטשע פרעמיענלאז	120	—
אונגار אפאטהעקען-לאז	39	50
עפרייזיגטשע „	12	—
	14	—

ווערטה-אנזייגע.	kr.	
אונגארישע מארקטפרייזע צו 4.פרצענטיגע	99	80
רעטטאג „	—	—
אפטרייזיגטשע „ שטייער-פרייזע	113	—
אונגארישע מאטיז-לאז רעטטאג	86	45
אונגארישע ווינדיגראטזלאז	104	—
פרעמיענ מאנאטס	104	70
ווינדיגראטز	104	55
נאלרישע „	104	40
מאלמאנ „	109	—
קראאטיש אונד סלאוואנישע	104	50
אונגار. אייזענבאהן-אנלעהען	152	75
ווינדיגראטز-אנלעהונגס-אבלייזונגס אנ.	100	—
אונגار. היפאט.-אנלעהען - אבלייזונגס אנ.	97	50
נון פר 100 גו. 5%	104	50
אונגار. ווינדיגראטזפאנדס אבלייזונגס אנ. 5%	101	75
אונגار. פארלענקרעדיט-אנטייל שטיק	182	—
אונגار. אנגלאנד אנלעהען	179	50
אונגار. נאר.-אמס.-אנלעהען	176	—
אונגار. ווייסענבאהן	175	—
נעלד-קורס.		
גולדענע אונגار.	—	
דוקאטען	5	90
אפטרייזיגטאנ. 8 גולד. נאלרישע	9	94
דייטשע ווייסענבאהנען	61	50
20 מארק-שטיקען	12	28
רוסישע אימפעריאל	10	26
רוסישע אפאנדיגונגס	1	10

Eigenthümer: Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrassystrasse Nr. 32.

הומאריסטישעס

אין דעם קאמפטאאר איינעם ריכטן יודישען גראססראנדלערס פערקעהרטע הײַ אונד דא איין מאקלער, נאמענס חיים, אים זײַנע נעכט נאר צו גראססען איינגאהמען צו ערהאלטן, פפלעגטע ער אײַך דורכרײַזענדען ארמען אלס בעצאהלטער פיהרער צו דינען. ווען דא אים אלמאזן ביטטען געגען.

איינעם טאגעס פיהרטע חיים דעם ערוואהנטען גראססראנדלער איינע זאלכע פײַלע קונדע צו. דאך וואר דעם איין זא פרעכער שנארדער. דאסס אהם דער גראססראנדלער, וועלכער זאגטע איין וואהלטאטיגער מאנן וואר, נעכט נור נעכטס נאך זאגדערן אײַך דיא טהורע ווײַן.

נאך איינער ווײַלע בעמערקטע דער שעף דען אין איינער עקקע דעם קאמפטאארס שטעהען. דען חיים אונד פראגטע אײַן נאך דיינעם בעגעהר. אײַך וואלט נור אים מײַנע פראוויאן ביטטען, ערווערטע ער.

„פראוויאן“ ווענדעט ער.

דאס אײַך דאך צו אהנען געבראכט דען מאנן, דען דיא זאעבען צור טהיר הינסטעוועזען האבען.

אונד דאפיר פערלאנגט אהר פראוויאן? דא האבט ווײַ דאך אללעס אײַך דאס אײַך מיט אהם פיעללייכט אין געשאפט געמאכט?

„עללייכטן דיא“ ריעף חיים אײַפריג, „ווען דיא האבטען דעם שנארדער עפפעס געגעבען, זא האבטע דער אין געשאפט געמאכט אונד אײַך האבט געקריגט פאן אהם מײַנע פראוויאן. נו אבער האבען דיא אהר געלד בעזאהלטען, אללא האבען דיא געמאכט ע נעטעס געשאפט אונד ווערדען מיר דאך געוויסס גאנגען דאפאן איינע קלײַנע פראוויאן.“

דער גראססראנדלער לאכטע אונד לײַסס דען ארמען שלוקקער נעכט מיט לעערען האנדען אבצײַהען.

א. ווי.

וואס איזט דער אינטערעסאנטע צווישען פײַל שענגעע אונד איינעם געטרעפטען ווידען?

פײַל שענגעע איזט ווידעקס, אין געטרעפטער ווידע איזט עקס-ווידר.

וואר דיא טוכטער דעס נח מאנליכען אדער ווײַבליכען געשלעכטס?

נעווייסס מאנליכען: דענן איין ווייב קאנן קיין בלאטט פאר דען מונד נעהמען.

אלס ר' נימפל מיקעווער שטארב אונד ווענן אהנען אין גראססע פערמאגען הינטערלאסס, בעגאנן דער איינע זאהן, דער אין בחור וואר, ווענן פאטער מיט דען ווארטען מספיד צו זײַן: „מה אנו מה חיינו.“

דער צווייטע זאהן, דער צו ציינען וואללטע, דאסס אײַך ער וואס פערשטעהע, שפראך: „מה יפה ירושתינו“

שאנהרעגאלע.

(פאר־שעצונג.)

פערארדנונג

דעם ק. אונג. מיניסטעריומס דעם אינערן (צ. 29416 פ. י. 1882) אין בעטרעפף דער איסאבונג דעם שאנקרעכטעס

אין דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע.

נאך דעם ערגעבניסס דער מיט דען חערען מיניסטערן פיר יוסטיץ, פינאנצען, אקקערבויא, האנדעל אונד געווערבע געפפאלענען אונטערהאנדלונגען בילדעט דער געטראנקע-אויסשאנק אײַך דעם געביעטע דער עהעמאליגען אינגאריש־מיליטאר־גרענצע געגענשטאנד דעם רעגאלרעכטעס. דאס שאנקרעכט איזט איינגעטהום דעם אראר, דעסען ערטראגניסס יעראך דען שטאדטען אונד דארפערן דער איפגעלאססענען מיליטארגרענצע בײַ בעצאהלונג איינער געוויסען פישאלסוממע מיט דער בעטראנקונג אבערלאסען ווערדען. אונטער וועלכער זעלבעם רעכט אונטער דער איפגעלאסענען מיליטארבעהערדע אויסגעאבט וואורדע אונד וועלכע רעגמאיסאבונג אײַך אין דען אונטען אנגעפיהרטען פונקטען ערזײַכטלײַך געמאכט, בײַ צור אדרעסע דעם שאנקרעכטעס אין ווירקאמקײַט בלײַבט.

אונדעסען ווײַל בעמערקט, דאסס, נאכדעם אין דער עהעמאליגען מיליטאר-גרענצע בײַ דעם ען גראס-פערקײַף דער שפיריטואלן אלס קלײַנסטעם געוועטצלײַכעם מאסס דער ווײַנער איינער בעטראכטעט וואורדע, דעם אים זײַנע דעם געוועטצארטיקעלס VIII. פאס אהרע 1874 געגוא 56 ליטער אונד 50 צענטיליטער עגטשפרעכען, געפאססע אבער פאן אלכעם רוימאנראהט, אים אללגעמײַנען פערקעהר עטצאס ניכט מעהר פארקאממען: ווערד דײַ, דעם קלײַנסטע געוועטצלײַכע מאסס מיט דעם רוימאנראהטע פאן „העקטאליטער פעסטגעוועטצאונד דעמגעמאסס וואורדען דיא ווײַטער אונטען אנגעפיהרטען געבוהרען אין דעם „העקטאליטער עגטשפרעכענדען פערהאלטניססע פיקסירט.

אין ריקקזיכט דער אבערוואהנטען רעכטס-אויסאבונג איזט אללאו:

1. דען אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע אהנע געבוהרענטערזיכטונג ערלײַבט, דיא געטראנקע אײַנער פעכסונג אין דעם מאססע פאן „ווײַנגעסטעם“ „העקטאליטער אונד אין געבוהרענען געפאססען צו פערקײַפען אדער אומצוטײַשען, וא אײַך דען פיר דען אײַנגען געבוהרען בעשטעמטען ווײַן אונד בראנטווײַן אין פאססערן צו קײַפען, אײַנצײַהרען אונד אײַנצקללערן.

2. וא ווער פאן דער רעגאלגעבוהר-עגטרעכטונג אײַך ענע קײַפלײַטע בעפרײַט, דיא מיט ווײַן אונד בראנטווײַן ען גראס-האנדעל טרײַבען, דא זא נאך דיעזעם פאס אראר בעשטעערט ווערד.

דאנעבען ווער — דיעזע קײַפלײַטע אײַסגענאמען — דיא אבערען אײַנוואהנער פערפפלײַכטעט, נאך יעדעס דורך זײַנ צום האנדעל געקײַפטען „העקטאליטער ווײַן 25 קר. אונד נאך יעדעם „העקטאליטער בראנטווײַן 50 קר. יענער קאממונע אדער שאנקרעכטפאכטער צו עגטרעכטען, אין וועלכער וא דיעזע געטראנקע פערקײַפען.

דיעזע געבוהר איזט אײַך אין דעם פאללע צו צאהלען, ווען דיא אײַנוואהנער דען ווײַן אדער בראנטווײַן פאן צום געבוהרענפרײַען פערקײַפען בעפוגטען קײַפלײַטען צום ווײַטערפערקײַף קײַפען.

פאן דער געבוהרענעגטרעכטונג ווערד אײַך יענע נײַסטעע געטראנקע אויסגענאמען, וועלכע פאן קײַפלײַטען אדער אנסטעלן אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע צום האנדעל אויסער דער מיליטארגרענצע פאן אויסען אומפאארטירט ווערדען. פאן דיעזען געטראנקען דארף יעדאך אינערהאלב דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע ניכטס פערקײַפט ווערדען.

נאכדעם דען אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע בײַ עגטרעכטונג דער אין אײַנער געוויסען סוממע פעסטגעוועטצטען ערזווערבסשטײַער דער האנדעל מיט נײַסטען געטראנקען אין געבונדענען פאססערן. דאס ווייסס דער האנדעל ען גראס ערלײַבט אויס, זא איזט אהנען הינצו דיא ליצענץ צו ערטהײַלען, אונד קאנן דאנעבען ווערדע דיא בעטרעפפענדע קאממונע, נאך דער שאנקרעכטפאכטער אירגענד אײַנע אײַנוואהנונג מאכען: דאך איזט דער האנדעל אונד דער פערקײַף דער געטראנקע אין דיא בעדינגונג געבונדען. דאסס אין אונד דיעזעלבע פערזאן פאן דער אים פאססע צו פערקײַפענדען מענגע ניכט וועניגער אלס „העקטאליטער האבע.

בײַ אײַנעם קײַאנטום פאן וועניגער אלס „העקטאליטער איזט דער פערקײַף, אדער אויסשאנק פאן זא זעלבערצײַטען, וא אײַך פאן גנקײַפטען געטראנקען אבערהײַפט פערבאטען, וא אנאר דאס לײַדען פאן געטראנקען אדער דאס אויסגרעגצע געגענשטאנד דעם רעגאלרעכטעס. דאס שאנקרעכט איזט אײַנגעהטהום דעם אראר, דעסען ערטראגניסס יעראך דען שטאדטען אונד דארפערן דער אײַפגעלאססענען מיליטארגרענצע בײַ בעצאהלונג אײַנער געוויסען פישאלסוממע מיט דער בעטראנקונג אבערלאסען ווערדען. אונטער וועלכער זעלבעם רעכט אונטער דער אײַפגעלאסענען מיליטארבעהערדע אויסגעאבט וואורדע אונד וועלכע רעגמאיסאבונג אײַך אין דען אונטען אנגעפיהרטען פונקטען ערזײַכטלײַך געמאכט, בײַ צור אדרעסע דעם שאנקרעכטעס אין ווירקאמקײַט בלײַבט.

אונדעסען ווײַל בעמערקט, דאסס, נאכדעם אין דער עהעמאליגען מיליטאר-גרענצע בײַ דעם ען גראס-פערקײַף דער שפיריטואלן אלס קלײַנסטעם געוועטצלײַכעם מאסס דער ווײַנער איינער בעטראכטעט וואורדע, דעם אים זײַנע דעם געוועטצארטיקעלס VIII. פאס אהרע 1874 געגוא 56 ליטער אונד 50 צענטיליטער עגטשפרעכען, געפאססע אבער פאן אלכעם רוימאנראהט, אים אללגעמײַנען פערקעהר עטצאס ניכט מעהר פארקאממען: ווערד דײַ, דעם קלײַנסטע געוועטצלײַכע מאסס מיט דעם רוימאנראהטע פאן „העקטאליטער פעסטגעוועטצאונד דעמגעמאסס וואורדען דיא ווײַטער אונטען אנגעפיהרטען געבוהרען אין דעם „העקטאליטער עגטשפרעכענדען פערהאלטניססע פיקסירט.

אין ריקקזיכט דער אבערוואהנטען רעכטס-אויסאבונג איזט אללאו:

1. דען אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע אהנע געבוהרענטערזיכטונג ערלײַבט, דיא געטראנקע אײַנער פעכסונג אין דעם מאססע פאן „ווײַנגעסטעם“ „העקטאליטער אונד אין געבוהרענען געפאססען צו פערקײַפען אדער אומצוטײַשען, וא אײַך דען פיר דען אײַנגען געבוהרען בעשטעמטען ווײַן אונד בראנטווײַן אין פאססערן צו קײַפען, אײַנצײַהרען אונד אײַנצקללערן.

2. וא ווער פאן דער רעגאלגעבוהר-עגטרעכטונג אײַך ענע קײַפלײַטע בעפרײַט, דיא מיט ווײַן אונד בראנטווײַן ען גראס-האנדעל טרײַבען, דא זא נאך דיעזעם פאס אראר בעשטעערט ווערד.

דאנעבען ווער — דיעזע קײַפלײַטע אײַסגענאמען — דיא אבערען אײַנוואהנער פערפפלײַכטעט, נאך יעדעס דורך זײַנ אונד אונד געקײַפטען „העקטאליטער ווײַן 25 קר. אונד נאך יעדעם „העקטאליטער בראנטווײַן 50 קר. יענער קאממונע אדער שאנקרעכטפאכטער צו עגטרעכטען, אין וועלכער וא דיעזע געטראנקע פערקײַפען.

דיעזע געבוהר איזט אײַך אין דעם פאללע צו צאהלען, ווען דיא אײַנוואהנער דען ווײַן אדער בראנטווײַן פאן צום געבוהרענפרײַען פערקײַפען בעפוגטען קײַפלײַטען צום ווײַטערפערקײַף קײַפען.

פאן דער געבוהרענעגטרעכטונג ווערד אײַך יענע נײַסטעע געטראנקע אויסגענאמען, וועלכע פאן קײַפלײַטען אדער אנסטעלן אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע צום האנדעל אויסער דער מיליטארגרענצע פאן אויסען אומפאארטירט ווערדען. פאן דיעזען געטראנקען דארף יעדאך אינערהאלב דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע ניכטס פערקײַפט ווערדען.

נאכדעם דען אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע בײַ עגטרעכטונג דער אין אײַנער געוויסען סוממע פעסטגעוועטצטען ערזווערבסשטײַער דער האנדעל מיט נײַסטען געטראנקען אין געבונדענען פאססערן. דאס ווייסס דער האנדעל ען גראס ערלײַבט אויס, זא איזט אהנען הינצו דיא ליצענץ צו ערטהײַלען, אונד קאנן דאנעבען ווערדע דיא בעטרעפפענדע קאממונע, נאך דער שאנקרעכטפאכטער אירגענד אײַנע אײַנוואהנונג מאכען: דאך איזט דער האנדעל אונד דער פערקײַף דער געטראנקע אין דיא בעדינגונג געבונדען. דאסס אין אונד דיעזעלבע פערזאן פאן דער אים פאססע צו פערקײַפענדען מענגע ניכט וועניגער אלס „העקטאליטער האבע.

בײַ אײַנעם קײַאנטום פאן וועניגער אלס „העקטאליטער איזט דער פערקײַף, אדער אויסשאנק פאן זא זעלבערצײַטען, וא אײַך פאן גנקײַפטען געטראנקען אבערהײַפט פערבאטען, וא אנאר דאס לײַדען פאן געטראנקען אדער דאס אויסגרעגצע געגענשטאנד דעם רעגאלרעכטעס. דאס שאנקרעכט איזט אײַנגעהטהום דעם אראר, דעסען ערטראגניסס יעראך דען שטאדטען אונד דארפערן דער אײַפגעלאססענען מיליטארגרענצע בײַ בעצאהלונג אײַנער געוויסען פישאלסוממע מיט דער בעטראנקונג אבערלאסען ווערדען. אונטער וועלכער זעלבעם רעכט אונטער דער אײַפגעלאסענען מיליטארבעהערדע אויסגעאבט וואורדע אונד וועלכע רעגמאיסאבונג אײַך אין דען אונטען אנגעפיהרטען פונקטען ערזײַכטלײַך געמאכט, בײַ צור אדרעסע דעם שאנקרעכטעס אין ווירקאמקײַט בלײַבט.

אונדעסען ווײַל בעמערקט, דאסס, נאכדעם אין דער עהעמאליגען מיליטאר-גרענצע בײַ דעם ען גראס-פערקײַף דער שפיריטואלן אלס קלײַנסטעם געוועטצלײַכעם מאסס דער ווײַנער איינער בעטראכטעט וואורדע, דעם אים זײַנע דעם געוועטצארטיקעלס VIII. פאס אהרע 1874 געגוא 56 ליטער אונד 50 צענטיליטער עגטשפרעכען, געפאססע אבער פאן אלכעם רוימאנראהט, אים אללגעמײַנען פערקעהר עטצאס ניכט מעהר פארקאממען: ווערד דײַ, דעם קלײַנסטע געוועטצלײַכע מאסס מיט דעם רוימאנראהטע פאן „העקטאליטער פעסטגעוועטצאונד דעמגעמאסס וואורדען דיא ווײַטער אונטען אנגעפיהרטען געבוהרען אין דעם „העקטאליטער עגטשפרעכענדען פערהאלטניססע פיקסירט.

אין ריקקזיכט דער אבערוואהנטען רעכטס-אויסאבונג איזט אללאו:

1. דען אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע אהנע געבוהרענטערזיכטונג ערלײַבט, דיא געטראנקע אײַנער פעכסונג אין דעם מאססע פאן „ווײַנגעסטעם“ „העקטאליטער אונד אין געבוהרענען געפאססען צו פערקײַפען אדער אומצוטײַשען, וא אײַך דען פיר דען אײַנגען געבוהרען בעשטעמטען ווײַן אונד בראנטווײַן אין פאססערן צו קײַפען, אײַנצײַהרען אונד אײַנצקללערן.

2. וא ווער פאן דער רעגאלגעבוהר-עגטרעכטונג אײַך ענע קײַפלײַטע בעפרײַט, דיא מיט ווײַן אונד בראנטווײַן ען גראס-האנדעל טרײַבען, דא זא נאך דיעזעם פאס אראר בעשטעערט ווערד.

דאנעבען ווער — דיעזע קײַפלײַטע אײַסגענאמען — דיא אבערען אײַנוואהנער פערפפלײַכטעט, נאך יעדעס דורך זײַנ אונד אונד געקײַפטען „העקטאליטער ווײַן 25 קר. אונד נאך יעדעם „העקטאליטער בראנטווײַן 50 קר. יענער קאממונע אדער שאנקרעכטפאכטער צו עגטרעכטען, אין וועלכער וא דיעזע געטראנקע פערקײַפען.

דיעזע געבוהר איזט אײַך אין דעם פאללע צו צאהלען, ווען דיא אײַנוואהנער דען ווײַן אדער בראנטווײַן פאן צום געבוהרענפרײַען פערקײַפען בעפוגטען קײַפלײַטען צום ווײַטערפערקײַף קײַפען.

פאן דער געבוהרענעגטרעכטונג ווערד אײַך יענע נײַסטעע געטראנקע אויסגענאמען, וועלכע פאן קײַפלײַטען אדער אנסטעלן אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע צום האנדעל אויסער דער מיליטארגרענצע פאן אויסען אומפאארטירט ווערדען. פאן דיעזען געטראנקען דארף יעדאך אינערהאלב דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע ניכטס פערקײַפט ווערדען.

נאכדעם דען אײַנוואהנערן דער עהעמאליגען מיליטארגרענצע בײַ עגטרעכטונג דער אין אײַנער געוויסען סוממע פעסטגעוועטצטען ערזווערבסשטײַער דער האנדעל מיט נײַסטען געטראנקען אין געבונדענען פאססערן. דאס ווייסס דער האנדעל ען גראס ערלײַבט אויס, זא איזט אהנען הינצו דיא ליצענץ צו ערטהײַלען, אונד קאנן דאנעבען ווערדע דיא בעטרעפפענדע קאממונע, נאך דער שאנקרעכטפאכטער אירגענד אײַנע אײַנוואהנונג מאכען: דאך איזט דער האנדעל אונד דער פערקײַף דער געטראנקע אין דיא בעדינגונג געבונדען. דאסס אין אונד דיעזעלבע פערזאן פאן דער אים פאססע צו פערקײַפענדען מענגע ניכט וועניגער אלס „העקטאליטער האבע.

בײַ אײַנעם קײַאנטום פאן וועניגער אלס „העקטאליטער איזט דער פערקײַף, אדער אויסשאנק פאן זא זעלבערצײַטען, וא אײַך פאן גנקײַפטען געטראנקען אבערהײַפט פערבאטען, וא אנאר דאס לײַדען פאן געטראנקען אדער דאס אויס-

פאלגען דערזעלבען אן מאגאהנער שטאטט באאר-בעצאהלונג אזו אײַך ניכט ערלײַבט.

בעטרעפף דעם פערקײַפעס אונד אויסשאנקעס פאן ווײַן אײַנער פעכסונג בילדעט דער אין דער שטאדט ווייסקירכען בעשטעהענדע ווײַנברײַך. לײַט וועלכעם דען דארטיגען ווײַנגארטענבעזײַצערן ערלײַבט איזט, אהרע ווײַנגעגנעכזיכטיגטע בײַ עגטרעכטונג אײַנער געוויסען מעגע דער קאממונע ציפפאללערען געבוהר אן וועטצענדע אונד שטעהענדע נאסטע, זא אײַך איבער דיא נאסס אנגעגעבערט אויסשאנקען צו קאנען — אײַנע אויסנאהמע.

3. בײַ אהרמארקטען אונד קירכמעסמארקטען איזט יעדערמאן ערלײַבט, ווען אונד שנאפס פיר אײַנע אן דיא נעמענדע אדער אן דען רעגאליגמאכטער צו עגטרעכטגעדע געבוהר פאן 25 קר. נאך יעדעם האלבען העקטאליטער ווײַן, אונד 50 קר. נאך יעדעם האלבען העקטאליטער שנאפס אײַנצשאנקען.

4. אויסער דיעזעם איזט דאס אויסשאנקען פאן געטראנקען אײַך אן זאלכען ווײַטהסהווערען ערלײַבט, וועלכע דורך דיא בעשטאנדענע מיליטאר-בעהערדע רעגאל-אדער פערזאנאלרעכט ערטהײַלט וואורדע; דיא בעטרעפפענדען ווערטהע ווד יעדאך פערפפלײַכטעט, זײַך מיט דער נעמענדע אבצײַפענדען.

(פאר־טעטצונג פאלגט.)

קאָנקורז.

דיא מאראשוואשארהעלער שטאטטס-קוײַא-אנטאיזר. נעמענדע, דערען שטאטטען אײַף באאים דעם שלהן ערוך בערעהען, שרײַבט הינטט צור בעזעטצונג דער ראבבינער-שטעללע אײַנען קאנקורז אויס

מיט דיעזער שטעללע איזט אין פיקסום פאן יאהרלײַך **600** פל., דאנן 200 פל. קוײַארטערפרײַשאלע, אויסערדעם דיא פאס אויסשוסס פעסטגעוועטצטען עמאלומענטע, דיא פאס געפערטיגטען פאר-שטאנדע צו ערפאהרען ווד, פערבונדען.

בעווערבער, דיא פאן 3 אנערקאנטען ראבבינען התרות בעווטצען, צור פיהרונג דער מאטריקען בעפאהיגט ווד, אויסערדעם אבער קאנצעלפאר-טראגע אין אונגאריש־אונד דײַטשער שפראכע צו האלטען אים שטאנדע ווד, וואללען אדהרע מיט דאקומענטען נעהאריג פערזעהענען נעווכע נעפסס אנאבע אדהרעם אלטערס אונד פאמילענשטאנדעס בײַ 8 טען נאוועמבער 1887 אן דען נעפערטיגטען פאר-שטאנד אײַנזענדען.

דער פאסטען איזט אם 1-טען מארץ 1888 אנ-צוטרעטען.

צום פראבעפארטראג ווערד נור דער דירעקט בערופענע צוגלאססען אונד ערהאלט בלאס דער אקצעפטירטע דיא רײַזעשפעזען פערגיטעט.

Máros-Vásárhely, 6. Oktober 1887.

JOHANN SCHWARZ, Präses.

M. BREUER, Gemeinde-Notär.

קאָנקורז.*

אין דער איזר. אָרטה. נעמענדע צו בעטרעטטיא-אויפאלו (קאמטאט ביהאר) איזט דיא שטעללע אײַנעם עופות-שוחט, דער דאס שמשות צו פערזעהען האט, וואפרט צו בעזעטצען. — בעווערבער מוסס צונלײַך אין נוטער בעל תפילה אונד אוך פלײַש-ריינער (מנקר) זײַן. וואכענטליכער נעהאלט 4 פל. 50 קר., דיא מקוה-אײַנקנפטע, פרײַיע וואהנונג אונד נעבענעמאלומענטע. אוך האט זיך דער בעטרעפפענדע אײַנעם פראבעפאר-טראג צו אונטערציעהען. רײַזעשפעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערגיטעט. דער בעווערבער מוסס אם אלטער פאן 25 בײַ 35 יאהרען שטעהען.

Berettyo-Ujfalu (Com. Bihar.), 23. Okt. 1887.

FARKAS SIEH, Präses.

* דיעזער קאנקורז, דער אין דער פאר־גען פייטאנומסער ערשיענען איזט, וואורדע אויף וואונש דער בעטרעפפענדען נעמענדע אומגעאנדערט.

ראטהזעל.

מיט ב ד ענט עס איינעם ט ה י י ל צום נאמען
אינד אויך צום ס ו ט ן פיר אינזערע ראמען:
מיט ה קאנן עס נור פיעלע זאכען
אינד קונסטאללע נענגישאנדע מאכען,
מיט ל בירדעש עס איינע נענגער ווייס,
מיט ם הילפט מאן זיך אויס פערלענגהייס,
מיט ר עס ביז צום אייסערסטען זיך גיינגע,
מיט ז עס אין גיאסטן מעערען זיך צייגע,
מיט ט פערטריים' נוכ דא קאסטבארע צייט,
מיט ו זיכהטס דוא עס אין יעדעס נעביד'.

חידה

(מאת החכם ישראל קראסיצקי, קראקוי.)

הנד לי, יקורי, שם אחד משני שמות
למלכות ובהונה שניהם הן מתאימות;
שי חיכיל לאחר מנצח
מאוכל ומשקה נותנים היה,
היא בדך אותו ויוצרו גם יחד
ולקח תנשולו מעשר אחד.

חידה

II.

(מאת החכם י. ראזנשטיין, טעמעשוואר.)

בן תשמים וישרים הנני,
ובתוך מחנה העברים תמצאני,
אם דרש תדרשני
ומשמאל ריחין תקראני.
גם נמוחה תראה את פני
ושם הנכבד אחר מכני!

אויפלאזונג דער ראטהזעל אין נו. 116.

דעם I. רייטשען:

דער ביכשטאבע „ט" („T"), דער אנפאנג פאן „טאר" אונד דאס ענדע פאן „נעבורט"; עס פינדעט זיך אין „שרשם", „שרשם", „אריזכם" אונד אין דער „מישם".

דעם II. רייטשען:

בעטט, לענע, בעטטלער.

דער I. חידה:

אר, — פך, (שמואר א), מלכים ב') שר,
ארבשר (בני של שם ואבוי שלה.

דער II. חידה:

חיל (חיל אחז וישבי פלשת), מחולה.

ריכטיג האבען געלאזט:

אללע ס י ע ר, דיא הערען: יוסף נייבערג — סרעסבורג, י. ח' קיאן — פינסקיכען.

ביידע חידות אונד II. ראטהזעל: הערר מאיר שיקק נאדזדוואר,

ח י ד ה I אונד ראטהזעל II: הערר עמאנועל שיקק — טאקאי.

ח י ד ה I אונד ביידע ראטהזעל: הערר ש. ל. ארצט — מארגאן.

ראטהזעל I. מדאמע ע'נעסטינע נוטמאנן — סאר-דא-עגעש.

ביידע חידות, דיא הערען: שמואל ביכלער — סאר-וואש, מתתי' ראטה — נאדי-סראלי, דעפאלד ווייס — מעזא-פעטרי, ב. עלעפאנט — קישוואדא, מ. י. בלאמס — ערלוי, מ. ל. שפערן — סעפשין, ישראל קראסוצקי — קראקוי, דר. מ. ראפפענבוים — הוסט, ב. שווייסס — נאלנאץ.

חידה I. דיא הערען: מא אמאן ייכסעלר — ווע-בעלי, א. שפייער — באריסלאוי.

חידה II. הערר סימאן באכער — אין סארנעגדען ווערזען:

כבקש האיש לו אשת
כן חידה מתיון דורשת.

---

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטיגער לאזונגען, ווערכען פאר שלוסס דער נאכסטען פרייטאגנומער אונד צוקאמען, ווערדען ווייר פערעפענטליכען.

בלערו היא כחין כלי קשת.
בצאת ישראל ממצרים
והים נקרע לשנים,
חיל אחז וישבי פלשת;
ונפש כי תחטא בשגגה,
תנצל מחרדה וחנא
בצום כסיר מחילה מבקשת

פרייטאגס-פאלליעטאן.

פרי דענוואכע איינעם הויזרערס.

(2-טע פארזעצונג.)

II.

יאקאב וואר אין דער ערסטען שטאנד אן זיינער וואנדערונג, אין איינעם קרייגען דאדך, דיא ליעב קאמען גיגדע איים דער קרכע אונד בעגריפען דען בעקאנטען יאקאב פריינד-ליך אונד מאנכער בעשעללשע איהן צו זיך. ער ריכטשטע אבער זיינע שרשטע צור וואהרונג דעם פפאדרערס.

פאסטאר מילך וואר אין אין דען זעכצעהר יאהרען שטארקער, אבער נאך זעהר רייסטיגער אונד לוסטיגער מען ער וואר מענשענפריינד, פאלל הומאנען גיסטעס. אינזו יאקאב שאטטע איהן זעהר האך, דענן ער בעראנדרעלטע איהן אימטער מיט בעואנדרער צוטראקאמענהייט

אים נאכען דעם פפאדרהויזע טראט יאקאב איינע גראסטע געזעללשאפט אונד ער וואללטע זיך שאן ווידער ענטפערנען, אלס איהם דער פפאדרער צוריעף: „ווה דא, אונזער יאקאב! קאמט נור הערין, פרייסטט איינע אר-טיגע געזעללשאפט, מיט דער דוא נוטט גשאפפט מאכען וואללטט. לענ דאס בינדעל אב אונד בלייב הייטע בייא אונז צו מיטטאג. עס ווירד מיין נעבורטטאג גפייערט, אונד דא ווילל איך גראדע ד י ך בייא מיר האבען."

דער נייסגליכע הערר מיהרטע איהן אינס צימ-מער, אין דעסען מיטטע איינע פאכטיג פערווירטע מא-טעל שטאנד.

יאקאב וואר אין גיאסטער פערלענגהייט אונד שפראך:

„אך, מיין ליעבער הערר פאסטאר, איך מוס זעהר דאנקען — אך מוס אינס ווירטהיין, אום מיינע וואארען אין אדנונג צו בינגען."

„דאס קאנגס דוא עבענזא גוט נאך מיט ה י ע ר מהין."

„יא, ליעבער הערר פאסטאר, דיא בייערן —"

„דיעזע זינד אויך נאך דעם עסען צו הייזע. אונד גלויבסט דוא, דאס מיינע געזעללשאפט פאן דיר דיא וואא-רע נעהמען זאלל, וועלכע דיא בייערן נאך דעם אויסזוכען איבריג לאסטען?"

„נין, הערר פאסטאר, זעהרן זיא — איך קאנן דאך אלס יודע ניכט יערע — שפייזע נעניעסען!"

„ווה אינמאל יאקאב, ווארום שפייכסט דוא ניכט גלייך אללעס וונד הערוס? אונד דאך אהנע אימשאנדע, דאס דיר דיינע דעלינגען פערביעטעט, דיעזע אדער יענע שפייזע צו עסען. ווארום בריוכסט דוא דיך דיינעס יודע-מהומס צו שאמען?"

יאקאב פיהלט דיא וואהרהייט דיעזעס פארוואירפס אונד שווייגט.

„דאס האט אייך נאר ניכטס צו בעדייטען," שפראך ווייטער דער פאסטאר; „וואס דוא ניכט עסטען ווילל-סט, דאס לאסט: איך ווערדע דאפיר זארגען, דאס דיר גע-נוג עלייבנסטס געבאטען ווירד: אייער, פרייכט, פיעלליייכט אויך פיש."

יאקאב מוסטע, ווענן אויך אינגערנע, נאכגעבען. באלד קאם דיא פראכט געזעללשאפט פאללער יובעל אונס ציטטער: דיא הייבשען געטמצטען מאדכען, דיא ווי רדי-גען פרייען, איינינע אפפסבירדער דעם פאסטארס אונד דער נוטטהערר, אין דיקקער, קראפטיגער אונד טשאל-צער מאנן.

עס וואר יאקאב זעהר אונבעהאגליך צו מוטהע, אלס איהם דער הויזערר מיט אינער האנדבעוועגונג דען פלאטץ בייא טיטש געבען זיך אנוויעז. דער נוטטהערר זאגט אן דער שטיטע דער פאטעל אונד ווארט שטבכנדע בליק-קע נאך דעם הייזע-יודען. דעם גענגאיבער דיא שאנע אונד האכנעב'לדעטע נובערנאנטע דעם גיטבעוישערס פלאטען נאהם.

„וואס מאגן איך דא מיטערען?" פראגטע זיך יא-קאב אין זיינעם איינגערן. „ווענן דיא דאך פאן סאקראטע אדער ווילום צאואר בעגגען מאכטע, דא וויסטע איך איך בעשיד, אדער פאן דען נאר דאטטערקאניטשען פרייטאגס-טע, אדער פאן שווייאם אנדרעם. וואס איך עבענזאללס געלערנט האבע."

דאך בענאגן דער נוטטהערר פאם וועטטער צו שטרע-כען. ווייטער שפראך ער פאן דען ערנטע-איוסוכטען אונד שיטטטע אובער דיא ריינערונג. דער פפאדרער שפראך אנדערסטען מיט יאקאב אונד עריקנדיגטע זיך נאך דעסטען מוטטע. דיא גוטבנאגטע נאהם אן דיעזעס נעשפראך טהייל, אונד יאקאב ווארד אימטער אונבעאנגנער אונד שפראך דעכט פליעסטענד.

זון קאמען דיא מיינקשפרינגע אן דיא ריינע אונד דער פאסטאר בענאגן, נאכדעם ער זיין גלאז נעפיללט האטטע:

„איך מיינקע אויך דאס וואהל אללער מיינער ווערטהען נאטטע אונד בעואנדערס מיינעס ל עבען נאכ-באר יאקאב, דעסטען אנווענדהייט מיך אן דען שאנטען נעכבריטטאג מיינעס לעבענס ערגינגיגס!"

אום אללע ווייטטבעגיערדע דען דערדער אנזאהען, נאהם דיעזער איין טאפיר הערפאר אונד ער זיזה פאר.

„איך האטטע קיים איין יאהר אין דער נאסטטטאדט שטודירט, ערהיעלט איך פאלנענדען בריעף פאן מיינעס פאטער פאר מיינעס צוואנציגטען געבורטטאגס:

„מיין ליעבטער זאהן!

עס איזט דאס ערטטע מאל, דאס איך דיר צו דיינעס געבורטטאגס ניכטס זענדען קאנן. אלס בייטפערע קלאגען אונד מיינען זענען. עס איזט יעטצט אנדערס, אלס פריהער. פאר איינגען וואכען וואר דער ערינכטטערר הער אונד נאפיטטע מיין הויז, דען נאדטען אונד דאס גרונדטשטיקק; דאס אללעס זאלל פערטטיינערט ווערדען. פערגעבענס באט איך דען גליבינגער, מיר דיא קליינע גרודטטצערטטעללע צו לאסטען אונד נאך איינגע צייט נעדולד צו האבען; פערגעבענס ווכטע איך איינען בריגען אונטער דען פיעלע פערו אנדטען. איך קלאפטטע אבע-אלל אימאנגטס אן אונד מוסטטע זאגאר זעהר בייטפערע פאווירטע הערען. „ווענן עס זא שלעכט מיט דיר שטאנד," זאגטע מיר זאגאר איינער אויס דער פאמיליע, „זא האטטעס דוא ניכט בריינען יונגען שטודירען לאסטען זאללען אונד דאס גרונדטשטיקק ביז אויף דען לעטצטען צינגעל פערטאנדען; דאס איזט האגגאגזו אונד צייטט זיך ניכט פיר איינען ארטען גרונד-ווטצער. דאס: אנגען זיך נור זעה דייכע לייטט ערלייבען." זא אונד אהנליך שראבען דיא אללע אונד ריעטטען מיך אהנע הילפט. ווארט דיא צייט ניכט זא שלעכט נעווענען אונד דיא ערגטע ניכט זא מיסטראטהען, האטטע איך ניכט דאס אונגלייקק נעהאבט. דיינע נוטע זעלינע מיטטער צווייא יאהרע אויף דעם קראנקענבעטט ליעגען צו זעהען. וואה-דורך ניכט נור דיא ווירטשאפט ליידען, זאנדערן אויך פיעל נעלד פיר דאקטאר, אפאטהעקער, קראנקענוואטשער אונד באטענלאהן אויסגעגעבען ווערדען מוטטע אונד איך זעלבטט פאן מאנכער ארבייט אבגעהאלטען ווארדע; ווארט ניכט אלל דאס אונגלייקק אויף איינמאל נעקאמטען, זא ווירדע מיך וואהרליך דאס. וואס איך פיר דיך אנגעווענ-דטע האטטע, ניכט ווארייד האבען. דוא קאנגס דארייבער רוהיג זיין, נעליעבטער זאהן! אבער וואס זאלל מאן נעגען אונגלייקק אונגלייקק מאכען? איך פינע מיך אין נאטטע ראטהשלוסס, ווילל ווייטער ארבייטען אונד דען גליבען אן איינע בעטטערע צייט ניכט אויסגעבען. פרייליך ווירד עס מיר דאס הערין שנידדיג, ווענן איך גראדע אן דיינעס געבורטטאגס דאס גרונדטשטיקק פערלאסטען זאלל. ווערכטס מיך אונד דיא מיינגען פיעלע יאהרע בעהערבערינס האט, — אבער ווייר וואללען דיעס, מיין זאהן, מיט ער-געבונג פרגען אונד ניכט פערצווייפעלנד נוטע פיעלע צוקונפט אויסגעבען. ארבייטט מינטער מיט נאטט; וואס איך מיט מיינער האנדע ארבייט ערגינגען קאנן, ווערדע איך דיר זענדען. לעבע וואהל אונד דיא פיעלפאלס נעגרייטטס פאן דיינעס פרייען פאטטער

קאסטאר מילך."

(פארטזעטצונג פארגט.)